

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полицијског писара прве класе начелства округа подринског Миливоја Хаџића, полицијског писара исте класе среза рађевског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза пожешког Велимира Јовичића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза крагујевачког Милована Митровића, полицијског писара исте класе начелства округа смедеревског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза пољаничког Косту Протића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза моравског округа пожаревачког, Милана Комарчевића, пређашњег полицијског писара;

за полицијског писара друге класе среза подунавског Радомира Јојића, полицијског писара исте класе среза крагујевачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза бољевачког Гаврила Николића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза трнавског Стојана Бабића, полицијског писара исте класе среза космајског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза посавског, округа ваљевског, Миливоја Б. Николића, полицијског писара исте класе среза трнавског, по молби;

за полицијског писара друге класе среза нишавског Харалампија Ђорђевића, полицијског писара исте класе среза белопаланачког, по молби;

за полицијског писара друге класе среза мачванског Илију Глишића, полицијског писара исте класе среза колубарског, округа ваљевског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза космајског Михаила Алексића, полицијског писара исте класе среза посавског, округа ваљевског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза јабланичког Димитрија Којића, полицијског писара исте класе среза пољаничког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа смедеревског Божидара Божовића, полицијског писара исте класе среза подунавског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза подунавског Жарка Јанаковића, полицијског писара исте класе среза моравског, округа пожаревачког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза колубарског, округа ваљевског, Владимира Живановића, полицијског писара исте класе среза мачванског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза јабланичког Рајка Симића, полицијског писара исте класе Управе вароши Београда, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза белопаланачког Животу Манојловића, полицијског писара исте класе среза нишавског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза рађевског Димитрија Нешића, полицијског писара исте класе начелства округа подринског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза јабланичког Милорада Антоновића, апсолвираниог правника; и

за полицијског писара треће класе управе вароши Београда Десимира Н. Зарића, практиканта Министарства Унутрашњих Дела.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. децембра 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета решено је:

да се Д-р Младен Грујић, физикус округа топличког по својој молби, а на основу

§ 69. тачке 2. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. децембра 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Драгутин Јанковић, полицијски писар друге класе среза пожешког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. децембра 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине сазване у трећи редован сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

„Да се варошица Уб одвоји од своје садање општине уске, у срезу тамнавског, округа ваљевског, па да сама за себе образује општину под називом: општина варошице Уба, у истом срезу и округу“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. новембра 1910 г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редован сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

„Да се село Горња Купиновица одвоји од своје досадање општине јашујске, у срезу лесковачком, округа врањског, и да уђе у састав општине орашачке у истом срезу и округу“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 29. новембра 1910 г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редован сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

»Да се село Д. Добрић одвоји од своје садање општине јад.-лешничке, у срезу јадранском округа подринског, и да образује нову општину под називом: општина добрићска у истом срезу и округу«.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. новембра 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редовни сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

»Да се село Штипина одвоји од своје досадање општине потрканске, а село Горње Зуничје одвоји од своје досадање општине доњо-зуничке, у срезу заглавском, округа тимочког, и та два села (Штипина и Горње Зуничје) образују за себе општину под називом: општина горњо-зуничка у истом срезу и округу«.

Из Канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. новембра 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редован сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

»Да се село Градиште одвоји од своје садање општине жуковачке, и село Причевац од своје садање општине штрбачке, у срезу заглавском, округа тимочког, па да сама за себе образују општину под називом: општина градишка у истом срезу и округу.«

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. новембра 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редовни сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

»Да се село Бресница одвоји од своје досадање општине бањске, у срезу пчињском, округа врањског, и споји са општином моштаничком, у истом срезу и округу«.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1910. г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине сазване у трећи редован сазив за 1. октобар 1910. године, донесено на XXXII састанку од 20. новембра 1910. године, које гласи:

»Да се село Наваљин одвоји од своје досадање општине богојевачке, у срезу

тесковачком, округа врањског, и придружи општини манојловачкој, у истом срезу и округу«.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1910. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

По §-у 652. Грађ. Зак., купац је дужан положити уговорену цену о року, што ако не учини, продавац има право, по §-у 656. истога Законика, тражити раскид уговора, наравно и уз то још и евентуалну накнаду штете. Али, да би ово право продавац имао, потребно је да до купца има кривице што цену положио није, т. ј. да он ову није положио било зато што то није хтео (или „из упорства“, као што се изражава § 656. Грађ. Зак.), било зато што то није могао (није имао новаца). Отуда, ако до купца кривице нема, ни продавац се не може послужити једним правом чија је егзистенција условљена купчевом кривицом.

Специјално, купац није крив у случају у § 655. Грађ. Законика предвиђеном. Овај пропис основан је на тој мисли: да купчева обавеза плаћања цене одговара продавчевој обавези да њега, купца, начини власником продате ствари (§§ 611. и 651. Грађ. Зак.); обавези купчевоје основ (causa) у тој обавези продавчевој. Стога купац није дужан цену положити, ако продавац неће или не може да изврши своју обавезу предаје (традиције), која је законски начин (modus) за пренос својине (§ 285. Грађ. Зак.). Ове консидације су, у исти мах, разлог и продавчевој обавези заштите наспрам купца (la garantie, Die Gewährleistung): по тој обавези продавац, који је ствар купцу предао, дужан је, у случају да је купац у држању купљене ствари узнемирен од стране неког трећег лица које тврди да продавац није био никако или није био потпуни господар продате ствари, бранити овога и, ако у томе успео не би, већ би купац ствар сасвим или делимично изгубио (случај потпуне или делимичне евикције), њега, купца, обештетити (§§ 554. и 555. Грађ. Зак.)¹⁾.

Отуда, купац, и ако му је продавац ствар предао, има право цену не положити — ми претпостављамо да је продавац ствар купцу дао и пре него му је овај цену исплатио (в. н. пр., § 653. Грађ. Зак. који говори о предаји на почек, Kauf auf Borg: § 1063. Аустр. Грађ. Зак.) —, ако је наступио случај заштите, то јест ако је, у држању ствари, узнемирен. По §-у 655. Грађ. Зак., купац, који је ствар примио, има право цену не положити чак ни онда ако би се он „основано бојати имао,

да ће узнемирен бити“, ма да још није узнемирење наступило. У оба та случаја, вели § 655. Грађ. Зак., купац „има право захтевати од продавца, да узроке узнемирења с пута уклони, или бар да добар зато стоји, и донде може да цену уговорену не плати, осим ако није он све то на себе узео“. И када купац коме је продата ствар предата има право да цену не положи, ако би се он „основано бојати имао, да ће узнемирен бити“, тим пре се то право (arg. a fortiori) мора, у једном таквом случају, признати оном купцу који добро још није од продавца примио¹⁾.

Из ових објашњења излази да купац који не полаже цену продавцу, из узрока који му даје право на заштиту, није у кривици, и на њега се не може применити § 656. Грађ. Зак., по коме продавац може тражити раскид уговора због неполагања цене од стране купца, и, поред тога, и накнаду штете. ако ове има (§ 553. Грађ. Зак. in fine).

Ова правила имамо да применимо и на јавну продају, која је само један случај уговора о продаји и куповини. Другим речима, и овде купац има право да не положи цену у оним случајевима у којима би он то право имао код обичнога уговора о продаји и куповини. Према томе, ако купац, пре него што је излицитирану цену положио, сазна за узроке због којих би се он „основано бојати имао, да ће узнемирен бити“ (§ 656. Грађ. Зак.) у државини купљенога добра и да може претрпети већу или мању евикцију, он има право одбити да цену положи при таквом стању ствари. На пример, купац сазна, пошто је продаја већ постала извршном, да продавац, дужник, није сопственик тога пописаног и на лицитацији продатога добра: тада купац није дужан цену положити, догод, као што вели § 656. Грађ. Зак., продавац, дужник, односно повериоци овога не би узроке узнемирења с пута уклонили, или бар не би добри за то стајали. Јер, за разлику од онога што бива код јавне продаје покретних добара (§ 221. Грађ. Зак.), јавна продаја непокретнога добра не прави купца сопствеником његовим, ако дужник није био власник (dominus) па ма да је купац био у доброј вери (bona fide): у таквом случају прави господар има времена да, за десет година од дана убаштвињења купца (ми претпостављамо да је купац био савестан и да постаје сопственик на лицитацији купљенога добра тек од дана убаштвињења, што је, одмах примећујемо, спорно), подигне против њега својинску, петиторну, тужбу (rei vindicatio) и добро поврати (§ 929. у вези са §-ом 926. Грађ. Зак.). Факат да је продаја постала извршном нема утицаја на право dominus-ово да може подићи, у означеном року, власничку тужбу.

Ако је, дакле, такав случај, онда²⁾ се не може рећи да је до купца кривица

¹⁾ В. нашу књигу: *Обавеза заштите у случају евикције код уговора о продаји и куповини*. Одломак из предавања на правном факултету (оштампано из Архива за Правне и Друштвене Науке).

²⁾ В. нашу књигу: *Обавеза заштите у случају евикције код уговора о продаји и куповини*, стр. 59. и даље.

²⁾ И код јавне продаје покретних ствари, купац би имао право цену излицитирану не положити, ако би био случај §-а 655. Грађ. Зак., то јест ако би

излицитирану цену положио није и што је дошло до нове продаје, нити би се од њега могло тражити тим поводом наплата оних трошкова и штете о којима говори § 484. Напротив, он би био тај који би имао право тражити од продавца извршење уговора о продаји и куповини који је са њим, на првој лицитацији, закључио (§ 553. у вези са §-ом 651. Грађ. Зак.). Наравно, да бисмо тада, услед друге продаје истога добра, имали једну врло озбиљну правну компликацију. Али, главно је да се, у горњем случају, не би могла одредити нова продаја „на трошак и штету купца“.

Претпостављајући да не стоји ни један од оних случајева у којима купац има право да не положи цену, и да он ову фактички није никако, или није потпуно, у законском року положио односно да није, у том року, испунио друге неке обавезе које је на себе, као лицитанат, примио, да видимо сада шта могу повериоци тада тражити, то јест шта може тада полицијска власт чинити.

Одговор је лак: све што може бити тада то је да се одреди нова продаја *истога или истих пописаних добара* „на трошак и штету купца“ (§ 484.). Повериоци (resp. извршна власт) не би могли захтевати да се она сума коју је купац понудио на лицитацији наплати из личних добара његових, то јест изван добара продавањих на јавној продаји. У француском праву, напротив: тамо *la folle enchère*, друга лицитација, није једино средство које је дато повериоцима за случај да купац не положи излицитирану цену. Они тамо имају, осим тога, право — онако исто као што то бива код обичног уговора о продаји и куповини — тражити наплату излицитиране цене и из личних добара купчевих, покретних и непокретних (чл. 713. Франц. Грађ. Суд. Поступка)¹).

Код нас то не би могло бити: § 484., који вели да ће се, у случају да купац цену не положи, наредити нова продаја, лимитативнога је карактера: он није дошао да повериоцима дужниковим, поред општега права из §§-а 547. и 553. Грађ. Зак., да још једно право, одређивање нове продаје „на трошак и штету купца“, већ је његов смисао да, тада, повериоци немају, према купцу, другог права до онога о коме је, у томе пропису, реч²).

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Ж. Перић

сазнао да пописана ствар није дужникова, „или би се основано бојати имао, да ће узнемирен бити...“ Јер, као што смо то већ напред видели, купац покретне ствари на јавној продаји постаје власник, и ако продавац, дужник, није *dominus*, само тако, ако он није сумњао у egzистенцију продавачевога права својине (§ 221. Грађ. Зак.), иначе се примењује § 220. Грађ. Зак. први став.

¹) Boitard, Colmet-Daage et Glanville, *op. cit.*, II, p. 458 et 495.

²) Принципијелно повериоцима се не би могла одрећи друга, обична, законска средства, када купац не положи цену. По прописима Грађ. Законика, продавац, а то су овде повериоци односно дужник, ако, у случају неисплате цене од стране купца, неће да тражи раскид продаје, има право, наравно, захтевати на-

ЈЕДАН СЛУЧАЈ ПОГРЕШНЕ ПРИМЕНЕ КАЗН. ЗАКОНА

К томе још кад се дода и то, да судови махом *површно* и *скроз формалистички* доносе своја решења о стављању или нестављању под суд, и да иследни судија *скоро никад* по уобичајеном правилу ништа не *привања* исељењем материјалу, а све то и од стране суда и иследног судије из оног напред поменутог разлога: да је судски колегијум и претрес ту да погрешке исправи, а недостатке надокнади. Није се онда чудити зашто се претреси у масама одлажу као недовољно исељењени, а огroman број исељењених свршава решењем на осн. § 250. а. кр. с. п. зато што не постоји дело и није по закону кажњиво или на осн. § 241 истог зак. јер је оптужени невин. Страхота је помислиги за свакога, који у правду верује, колико због погрешне праксе мора невини да поднесе док дочека претрес да се може бранити и уздићи глас противу неправде, коју је поднео. А ово понављање бива услед шаблонског и површног рада по нашим судовима. А у осталом зар се и може очекивати што боље, кад *in concreto* ова решења о стављању под суд и за најтежа дела доноси само један судија а остали само потписују.¹) Мени је познат један случај из моје судске праксе, где су једнога председника општине оптужили за дело утаје зато: што од поверене му хране, коју је имао да подели народу његове општине као позајмицу од окр. одбора, није одбору вратио извесну количину када му је у своје време народ вратио ту позајмљену храну. Овај грешник имао је разрешницу од дотичног окружног одбора за ту невраћену количину хране, која му је се

плату уговорене цене (§§ 553. и 652. Грађ. Зак.). Тога ради може он тражити попис и продају свију добара купчевих на основу опште залогне, коју сваки поверилац, па, дакле и продавац има. Ништа продацу не смета да тражи наплату цене баш из добра које је купцу продао и односно кога је он на њега пренео својину и пре исплате цене. Али, продавац има право тражити наплату цене и из осталих добара дужникових.

Из овога излази да се повериоцима не би могло, да није § 484., одрећи право да траже наплату излицитиране цене из личних добара купчевих. Нарочито ово право било би за њих корисно, ако би купац имао покретних добара из којих се много лакше и брже врше наплате него из непокретних добара.

Наш законодавац, изгледа, претпостављао је да би повериоци, ако би им се горње право допустило, тражили наплату излицитиране цене опет из непокретних добара, личних добара купчевих, па је, због тога, резонувао овако: када би се у сваком стучају морало доћи до продаје непокретних добара, зашто онда не продати понова исто добро које је већ једном било предмет лицитације? То је краће и лакше него продавати једну непокретност која још ни у попис узета није.

Пре свега, као што смо горе видели, повериоци не би морали тражити наплату излицитиране цене из личних непокретних добара купчевих, поименце онда, ако би купац имао и покретних ствари. Затим, баш и да би овај имао само непокретних добара, често пута биће боље продати једно од тих добара, него оно исто које је једном већ продано: лична кучева непокретна добра таква су, можда, да се она, с погледом на њихов положај и квалитет, могу продати много лакше него пописано добро, т.ј. оно које је на првој лицитацији продато.

¹) А у многим судовима чак и за тежа дела понеки „стари практикант“ попуњава шаблоне решења о стављању под суд за потпис судија.

растурила и упропастила приликом деобе хране. Он је се бранио код исл. пол. власти да није утајио ништа од поверене му хране, да је све примљено од округа раздао народу, а све враћено од народа вратио округу. Показана разлика између примљене и враћене хране да није простекла његовом кривицом, и да за доказ овога има разрешницу од окр. одбора.

Иследник се на ову његову одбрану није хтео ни обазрети, полазећи од тога, да је постојање дела утаје утврђено његовим признањем: да постоји разлика између примљене количине хране и враћене, и да је оптужени за ту разлику одговоран као утајач. Иследник је се у исто време бојао да разрешница окр. одбора није кака политичка ујдурма између одбора и опт. председника, кога је одбор њоме хтео спасти, па је се бојао да и он у овом случају, у ком су били заинтересовани политички противници председникова, не послужи као какво оруђе. Када су тужба и оптужени спроведени суду, суд је у свему утврдио стање ствари тужбом представљено и решио да постоји престављено дело, да је оптужени за исто одговоран, и да се има из притвора бранити. Ствар је тако претрета иследном одбору, и иследни одбор по традицији да стање решењем о стављању под суд утврђено не мења, ништа није предузео на све једнако понављане молбе оптуженог да му као доказ невиности прими и уважи разрешницу окружног одбора прибави разрешницу за непредату количину хране. И тако је остало на претресу, на коме се укаже потреба да се та одбрана оптуженог извиди — и претрес се одложи. И тако све ово што је се свршило тек на овом другом претресу — а то је: утврђење невиности оптуженог — могло је се свршити још код иследне полицијске власти на првом саслушању, и тако оптужени уместо да лежи неколико месеца у притвору, не би лежао ни један дан. У осталом суд је био *дужан*, при решавању о стављању под суд, потпуно да извиди ову одбрану оптуженог, те је дело требало вратити на дослеђење. Но ако је и суд случајно и пропустио, иследни судија то није требао чинити.

Како дакле да се отклони ово зло? На показаним примерима се види, да погрешна пракса долази понављаче од шаблонског рада, који у клици убија свако логичко расуђивање. Дакле треба предузети мере да се тај шаблонски рад уклони из наших судова, и да се они иначе доста конзервативни у погледу традиција и праксе упуте другим путем. Ја сам дубоко убеђен, да се овим може у многоме стати злу на пут, и то с тога, што наше судове испуњава најшколованији елемент наше бирократије, које неће бити тешко убедити у корисност ове идеје. Друга мера, која ће по мом мишљењу још јаче сузбити погрешну праксу наших судова, јесте увођење у живот новог казненог закона, који ће опширношћу својом спречити самовољу и незнање. Нови закон боље прилагођен нашој средини: образовању, правној свести, начину живота, обичајима, етничким особинама, темпераменту и т. д., који ће

и дерегулисаних досада наше односе регулисати и обратити пажњу на наше специјално српске односе својом опширnoшћу, која му не само да неће удити већ ће чак допринети његовом циљу — нови ће закон утицати најповољније на једнообразност праксе. Опширност, која и у Грађанском Закону, у коме се аналогично оставља најшире поље, није на одмет, овде је, као што смо видели, нарочито за препоруку.

За доказ уводно постављеног питања: одкуда долази погрешна примена и пракса, могао сам навести још неколико примера али сам оволико сам сматрао за потребно ради увода у пословну тему. —

Пример, који узимам за предмет ове расправе доказује са колико лакоће, и шаблонске површиности улазе наше власти у један од најделикатнијих државних послова што се зове *извиђање и суђење кривичних дела*. —

* * *

Алимпиију Н. украдена је ноћу из тора једна овца и једна коза. За украдену овцу Алимпиије је био сопственик, а за украдену козу само држалац, јер је козу покрађеном Алимпиију дао на исхрану његов сусед Милан Н. без икаквих нарочитих услова, у погледу државине или детенције. Иследна полицијска власт је приступивши истрази утврдила постојање дела опасне крађе из § 223 а казн. зак. За учиниоца полицијска је власт означила Станимира Н. по његовом признању, а и по томе што га је појављени тужилац означео за учиниоца. За приватног тужиоца полицијска власт узела је само појављеног Алимпиија, а не и Милана и ако јој је било познато из саслушања Милановог, да је Алимпиије за украдену козу био само држалац, док је прави сопственик био само Милан. Код иследне полицијске власти утврђено је даље и то, да је приватни тужилац Алимпиије рођени ујак оптуженом.

Суд је у своме решењу о стављању под суд изменио само квалификацију дела, настав да овде стоји дело просте крађе из §-а 221 а казн. зак., а не опасне како је означено у тужби иследне власти, иначе је у свему усвојио стање ствари утврђено претходном истрагом.

На претресу је оптужени признао, да је ово дело учинио, а ислеђењем је утврђено постојање дела истим доказима као и код иследне полицијске власти. Даље је суд утврдио да је приватни тужилац Алимпиије рођени ујак оптуженом Станимиру, дакле да је са њим сродан у смислу § 50 казн. зак. као што то захтева став I §-а 235 казн. зак. те се према томе ово дело има извиђати само на приватну тужбу, а утврдио је и то: да се у овом случају има сматрати за приватног тужиоца само појављени тужилац Алимпиије и поред Алимпиијеве изричне изјаве, да је за украђену козу он само држалац, а сопственик исте да је само Милан; исто тако и поред признање оптуженог Станимира, које се у свему слаже са поменутом изјавом Алимпиијевом и осталим ислеђењем. Напомињем да је Милан по овој кривци саслушан само као сведок,

којом је приликом изјавио да он за украђену козу не тужи оптуженог, и не тражи за себе никаквих накнада. С тога је суд позвао Алимпиија да на осн. чл. 9 и 10 зак. о таксама и напомене 1 и 3 код ТБр. 227 а тога закона положи таксу по тужби као приватни тужилац, јер исту дотле није био платио, а дело се сада према овако утврђеном стању ствари код суда има извиђати и судити само на тужбу повређеног, за коју се плаћа 10 дин. таксе. Али како приватни тужилац Алимпиије то није хтео учинити, то је суд на основу става I §-а 235 казн. закона узео да његова тужба и не постоји, те се с тога оптужени, „и ако је према напред наведеном доказано, да је он учинилац овога дела крађе не може казнити по се на осн. § 250 б казн. суд. пост. има испод суђења отпустити“¹⁾, с тим да је одговоран за односне трошкове по закону. Даље је суд узео „да та околност што се по овом предмету појавио као тужилац и Милан Н. изјављујући да је украдена коза била његова својина не може утицати на измену квалификације дела (крађа између сродника на коју се има применити § 235 казн. зак.) с тога што је иста коза била у притежању — тору — тужиоца Алимпиија, што то оптуженом није било познато, и што је Милан изјавио код суда да он и не тужи оптуженог“²⁾, према чему суд Милана није ни узео за приватног тужиоца поред тужиоца Алимпиија.

Процедура је код иследне пол. власти и код суда текла на показани начин. Оптужени је према показаном на осн. § 250 б кр. с. п. решењем пуштен испод суђења.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Бор. А. Милојковић
суд. писар

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

ПОКУШАЈ ОДРЕЂИВАЊА ПОЈМА

од

Д-ра Августе Миричке

јавног редовног професора права на чешком универзитету у Прагу

(НАСТАВАК)

Да би се ово зло тиме могло сасвим искоренити, наравно да се не усудују тврдити. Стога законодавство о штампи неће моћи бити без одредбе, да се кажњава *неистинито* именовање одговорног уредника. Али наука има задатак да утврди, *када* је неко именовање одговорног уредника *неистинито*.

Несумњиво је да именовање одговорног уредника не одговара истини, када именовани није у ствари одговорни уредник, то јест када он као одговорни уредник није ни постављен. Овај случај наступа поглавито онда, када је именовање учињено без изричног или бар прећутног споразума с именованим, поглавито на пр. без његовог знања или чак против његове воље. О томе је већ било горе

говора, и у овом погледу једва да може бити неке сумње. Ова, у пракси у осталом врло ретка евентуалност, могла би се по моме мишљењу с успехом сузбити одредбом, да се једновремено са пријавом одговорног уредника власти поднесе његова својеручно потписана (евентуално у овереној форми) изјава, да прима одговорно уредништво.

Ипак језгро овога проблема лежи на другом месту, т. ј. у питању: *да ли именовање једног лица као одговорног уредника, учињено са његовим знањем и вољом, може бити противно истини и када је оно то?* У питању је случај, да је именовано лице истинито формално примило одговорно уредништво, али у ствари није одговорни уредник, дакле једна евентуалност, на коју се баш обично мисли, кад је о подметнутом уреднику говор.

Које је карактеристична ознака овога случаја? Где лежи критеријум, по коме се разликује такав подметнути одговорни уредник од правога одговорног уредника?

Ово питање јесте по моме мишљењу у исто доба и пробни камен тачности и употребљивости сваке теорије, која се поставља о појму одговорног уредника. На њега се различито и одговара према различном основном гледишту.

У најтежем положају налази се оно учење, које једину појамну ознаку одговорног уредника гледа у његовом именовању на листу (упор. горе под I 1.) Јер ово гледиште неизбежно води, као што смо горе већ видели, за цело неодржљивој консеквенци, да је именовани у сваком случају одговорни уредник, и да према томе о именовању подметнутога одговорног уредника не може ни бити говора.

По другој теорији, која као одговорног уредника сматра, без обзира на именовање, оно лице, које је односно једног одређеног броја одштампано уређивачку делатност (упор. горе I 2), наступа случај подметнутога одговорног уредника онда, када именовани ову делатност у погледу онога броја, на коме је именован, није вршио. Ово би решење на први поглед можда могло тамо задовољавати, где у обзир долази један једини уредник, који сам уређује цео лист; али чим имамо пред очима уредништво из више лица, долази дотично учење у врло велику незгоду. Јер онда морамо одмах поставити питање: каква својства има уређивачка делатност, коју именовани мора да је вршио, па да се не сматра као подметнути одговорни уредник? Да то баш не мора бити делатност главног уредника, признаје се за цело једногласно. Да ли је дакле можда потребно, да он уређује један нарочито важан и значајан део штампаног списка (на пр. уводне чланке или друге политичке чланке у једном политичком листу), или је довољно, да он у опште ма који део новина, можда само фејтон или чак само огласе уређује.¹⁾ Као што се види, ово

¹⁾ Фактички је при претресу § 19. владиног пројекта о немачком закону о штампи у комисији са разних страна свраћена пажња на то, да врло често прави духовни управљач једног великог публици-

²⁾ Став из разлога саме одлуке судске.

гледите омогућавало би постојање привидних одговорних уредника исто тако сигурно као и она на првом месту споменута теорија.

По Листовој теорији (упор. горе I 3) мора се као привидан уредник сматрати онај, који је на листу као одговорни уредник именован, а коме није у истини поверен врховни надзор над целокупним током редакцијских послова у томе правцу, да испитује садржину свакога броја у погледу његова криминалног значаја. Ово гледиште заузима очевидно и Bülow (упор. горе I 4).¹⁾

Али ни Лист ни Билон не занимају се дубље овим питањем, премда из њиховог учења горе изведени закључак по моме мишљењу не испуњавају суштину ствари, него шта више потребује не само објашњења и дубљег испитивања, него и поправке и допуњавања. Јер дешава се да се и привидном уреднику *формално* повери врховни надзор над редакцијским пословима у реченом правцу. Међу тим та околност, да он овај надзор *фактички* не врши, за наше је питање принципијелно без значаја. Јер тако једно невршење дужности надзора могућно је и код правога одговорнога уредника. За одговорнога уредника може се тада према околностима казати да је немарљив с гледишта права о штампи, али његов положај као одговорнога уредника остаје тиме недирнут. Са овога разлога не може невршење редакцијскога надзора чинити полазну тачку за принципијелно разликовање између подметнутога и правога одговорнога уредника.

Претпоставимо себи овај зацело у пракси могући случај.

Странац један намерава да код нас издаје неки часопис. Пошто ни он ни ко од његовог редакцијског персонала није упознат са нашим казним законом, а он не би желео да с овим дође у сукоб, постави он домородца, вичног казним законом, који ће по узајамном споразуму пре штампања прегледати за часопис одређене чланке у томе погледу, да нема у њима чега кажњивог. Ако би се код њега у овом погледу појавила сумња, онда је он дужан, да издавачу новина скрене на то пажњу, те да овај има могућности спречити штампање дотичнога чланка односно места у листу.

Може ли се постављање овога домородца са означеном дужношћу узети као постављање одговорног уредника? Је ли овај човек одиста одговорни уредник?

По моме мишљењу није, ако ствар у свему онако стоји, као што је представљено, т. ј. ако овај постављеник само има да издавачу новина да своје мишљење, а овај за тим сам врши утицај на садржину штампања списа, па баш и кад би се он у сваком случају држао овога

мишљења. Докле је однос између ове двојице такав, не може се дотични постављеник сматрати као одговорни уредник, него само као *правни саветодавац* издавача. Нешто би друго било, кад би се овоме допустило да непосредно утиче на садржину штампања списа на тај начин, што би био овлашћен да сам спречи све оно, што он сматра као непогодно са казним-правног гледишта.

Ипак и ово не би било довољно. То јест одговорни уредник има, као што је горе изложено, још и друге дужности а не само овај *негативни* задатак, који му истина законом није изрично наметнут, али који се изводи из казних норма о немарљивости у области права о штампи, задатак да спречава, да у штампани спис ништа не уђе, што је својом садржином противно одредбама казнога законика. Одговорни уредник има у погледу садржине штампања списа и *позитивне* задатке, поглавито је пак он дужан старати се за уредно штампање исправка и званичних објава, у колико је ова обавеза законом прописана. Он је даље, савим природно, и овлашћен и обавезан примати такве исправке и објаве ради овога циља. Због тога зацело није довољно, да је одговорни уредник у положају спречити штампање кажњиве садржине у спису, него он мора бити у стању, да одговори и осталим законом прописаним му дужностима, специјално дакле по аустријском праву да прима за штампање одређене званичне и приватне исправке, као и наредбе и одлуке кривичних судова и других званичних претписа (§§ 19. и 20. зак. о штампи) и да се за њихово уредно публиковање стара.

У материјалном погледу карактерише дакле одговорнога уредника баш та околност, да *њему на састављање садржине периодичнога штампаног списа како у негативном тако и у позитивном правцу у најмању руку такав утицај припада, да може испуњавати све дужности, које му закон у погледу садржине штампаног списа налаже.*

Из овога довољно јасно следује појам одговорнога; он има двојаку претпоставку, једну формалну и једну материјалну. У формалном погледу потребно је, да је неко примио одговорно уредништво, али у материјалном погледу мора исто лице имати такав утицај на садржину дотичнога штампања списа, да може одговорити свима задацима, које закон ставља одговорноме уреднику. Према томе *одговорни је уредник онај, кога је подузетник (власник, издавач) периодичнога штампаног списа као таквог поставио, и дао му одговарајућу власт да изиђе на садржину у казним-правном погледу и да испуњава остале законске дужности.*¹⁾

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Превео

Д-р Д. Аранђеловић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Члан суда општине житно-поточке, пита:

„По члану 30. закона о општинама, на општинском збору имају право гласа сви пунолетни грађани — чланови општине, који плаћају држави најмање 15 динара непосредне порезе годишње, рачунајући ту и стални државни прирез, разуме се 75%.

Кад је суд општински, за ову годину, саставио гласачки списак општине житно-поточке, сходно члану 21. поменутог закона, нашао је да има 974 правни гласача, и такови списак послао суду Првостепеном на потврду. Доцније, пак, уписао је у приновљени део поменутог списка још 55 гласача, самих бесправних лица — досељеника, који су скоро бесправно насељени у државној шуми а противно чл. 30. поменутог закона, јер ови не плаћају никакву порезу држави, и на овакав начин Суд је Првостепени прокупачки свима одобрио право гласа на општинским зборовима.

По чл. 70. поменутог закона, у свакој општини постоји општински одбор, и то у општинама од 500 до 1000 правни гласача закључно 24 одборника, преко 1000, 36.

Према овоме, општина житно-поточка, кад не би били ушли у списак ових 55 неправних гласача, имала би 24 одборника, а кад су и ови узети, онда треба да има 36 одборника.

Но приликом састава гласачких списка ове године за наступајућу 1911. годину, сходно одредбама поменутог закона и пореских књига за ову годину, нађено је, да има 976 правних гласача, који је списак утврдио и Првостепени Суд.

Па како је била жалба на избор општинских часника поменуте општине, то је приликом доношења решења Државни Савет поништио избор 5 одборника услед блиског крвног сродства.

На основу решења Државног Савета, одбор општине одредио је избор ових 5 одборника.

Дакле питам Уредништво Полицијског Гласника:

1. Да ли је правилна радња бив. општинског суда.

2. Да ли је правилна радња садањег суда и одбора у погледу избора ових пет одборника.

3. Да ли се неће овај избор косити са чланом 70. закона о општинама, кад ова општина за 1911. годину нема број правних гласача ни до 1000, а камо ли преко овога броја.

4. Треба ли у опште и да се обави избор за 5 одборника, као и то: који носи одговорност за неправилну радњу која се у сваком погледу коси са законом о општинама тим пре, што постоји чак наређење предпостављене полицијске власти, да се мора обавити избор ових 5 одборника, и напослетку шта ће бити са ових 6 одборника што их има више од одређеног законског броја?“

стичког предузећа не врши непосредне редакцијске послове, али да са друге стране мора бити довољно, ако је именовани уредник одиста лице, које има учешћа у редакцијском раду. Упор. Материјал у Goldt. Archiv, Bd. 22, S. 188. По овом гледишту могао би на пр. лице, које учествује у уређивању „дневних вести“, без ичега даљег бити именовано као одговорни уредник и највећег политичког дневног листа.

¹⁾ Goldt. Archiv, B. 43, S. 327.

¹⁾ Мило ми је што могу констатовати, да је ово мишљење, које сам ја изложио већ у *Sborniku věd právniĥ a státniĥ*, sv. VII. (1907) стр. 91 и сл. у међувремену усвојио и Storch у 2. издању „Аустријскога Државнога Речника“ (чланак „право о штампи“).

— На ово питање одговарамо:

По члану 27. под б. закона о општинама, азбучни списак стапан је и важи од 1. јануара до 31. децембра сваке године.

Према томе, сви избори, који се одрже у току године, врше се по овоме списку, па према њему има да се одређује и број одборничких места у смислу чл. 70. поменутог закона.

Кад ово стоји, и кад је од стране надлежних власти већ наређен избор нових одборника на место оних, чији је избор поништен (чл. 170. пом. закона) онда он има да се и изврши без обзира на то, што нови азбучни списак, који ће важити тек за 1911. годину, смањује број одборничких места.

И како изабрани одборници остају на положајима три године (чл. 75. и 77.), то се њихов број неће мењати ни у 1911. години.

Тек ако би неко отпао на начин предвиђен последњим ставом чл. 78. могао би одбор донети одлуку да се његово место не попуњује с обзиром на чл. 70. закона о општинама.

Ако би се могло утврдити, да у састављању азбучног списка за ову годину има злоупотребе, онда би била одговорна лица, побројана у чл. 28. по мери учешћа у томе послу.

II.

Суд општине жичке, актом својим Бр. 1512, пита:

»Механа мапастира Жиче, дата је на јавној лицитацији под закуп за три године, за цену од 3.050 дин. што долази годишње кирија 1016.67 динара. Према оваком закљученом уговору имао би се и механички акције 6% наплатити, што би износило 61.00 дин. годишње.

Ну како је уз ову механу дато и једна пекарница и један чаир од пет хектара земље, на које не би требало механички акције наплаћивати, међутим у уговору није кирија подвојена, то се моли уредништво за објашњење:

Да ли треба механички акције наплатити на целокупну годишњу кирију од 1016.67 дин. или треба накнадно вештачити вредност кирије пекарнице и чаира, па ову суму од целокупне кирије одбити и на остатак акције наплатити?»

На ово питање одговарамо:

Акције механички наплаћује се само на механичку кирију.

Како у овом случају није позната чиста механичка кирија, то је потребно, ради правилне оцене, да се она сада нађе путем вештачења.

Да не би било несугласице, вештачење треба саобразити вештачењима која се врше по грађанским споровима, на име: да по једног вештака изберу интересоване стране — општина и купац механе а овако изабрана два вештака да изберу трећег.

III.

Суд општине рачанске, актом својим Бр. 1017, пита:

»Члан 62. закона о шумама јасно гласи, да општинским и сеоским шумама управљају, према одредбама овог закона, надлежни судови и одбори општински, који у овом погледу подлеже државном надзору од шумске управе оних шумских округа, којима општинске или сеоске шуме припадају. А чл. 69. овог закона такође одређује, да сечење дрвета, сем домаће потребе, у општинским и сеоским шумама врше општине оферталном лицитацијом а по одобрењу надзорне шумске власти и т. д.

Ова општина има случај продаје извесног броја дрвета, која је продаја извршена у свему по пропису предњих законских прописа т. ј. оферталном лицитацијом по решењу одбора по чл. 86. закона о општинама, које је отуђење дрвета одобрио и цео збор ове општине а и окружна шумска управа.

Продаја је извршена из шуме која је чиста својина општинска, и на коју шуму има и уредну судску тапију.

Но поред свију правних чиниоца по закону о шумама из чл. 62. и 69. истог закона, у исту продају меша се и Господин Министар народне привреде и лицитацију не одобрава.

Суд моли уредништво да као предплатнику Полиц. Гласника у своме наредном броју изволи дати следеће објашњење:

Има ли право Господин Министар народне привреде, да се и он поред напред именованих правних чиниоца општинског одбора, збора и надлежне шумске управе меша у одобрење или неодобрење по све уредне оферталне лицитације о продаји извесног броја дрвета из општинске шуме, и ако има на основу ког законског прописа?»

На ово питање одговарамо:

По чл. 16. закона о шумама, Министар Народне Привреде највише је управна власт у пословима, који се тичу шума.

Окружна Шумска Управа, према чл. 19. истог закона, мора да врши све наредбе Министра Народне Привреде, које се на шуме односе, те је, по томе, она само орган, преко кога Министар врши послове који проистичу из закона о шумама.

Кад ово стоји, и кад по чл. 62. општинске шуме стоје под надзором шумских управа, па се по чл. 69. и продају под надзором ових, оне су, онда, у првом реду под надзором самога Министра.

Отуда је и његово право, да води надзор над радом суда, одбора и збора, а не да се меша као што суд вели.

Ако се овоме дода и то, да по чл. 63. он одобрава привредне планове за општинске шуме, онда је његово право надзора још очигледније.

Да општине нису одрешених руку у располагању са општинском шумом казује и чл. 64. по коме Министар Нар. Привреде наређује пошумљавање извесних места кад то сам суд не уради; даље чл. 69. по коме он даје дозволе за подизање стружница и т. слично; чл. 73. по коме он одобрава постављање подшумара; и на закључку чл. 2. и 80. по којима је држава задржала то право надзора.

Према свему овоме, нека суд слуша оно што је Министар наредио, јер његове наредбе могу имати само једну тежњу, да што јаче заштити општински интерес.

Оволико се могло одговорити на предње питање, јер суд није отворено изнео: какве су наредбе министрове па да се према томе да прецизнији одговор.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Ако за двадесет дана, од дана кад је окружна скупштина одлуку донела, не буде донета одлука о њеној правилности, самим тим одлука окружне скупштине постаје извршном и о њеном извршењу има се старати начелник окружни заједно са окружним одбором.

Окружна скупштина округа моравског, на дан 24. септембра 1910. год донела је одлуку, да се 35 ha од земље окружне пољопривредне станице продаду Прашкој Кредитној Банци по 2000 дин. по хектару, ради подизања шећерне фабрике у Ћуприји.

Ова одлука достављена је надзорној власти 10. октобра 1910. године, и ова је нашла да не одговара закону из ових разлога:

У сваком округу, по чл. 1. закона о пољопривредним станицама, мора бити пољопривредне станице. Величину имања које је за станицу потребно, одређује по чл. 2. пом. закона Министар Народне Привреде.

Према овоме, не може се мењати без одобрења и решења Мин. Народне Привреде ни облик ни величина имања станице, јер је нужно претходно, путем комисијског мишљења, а на основу чл. 4. пом. закона и чл. 5. правила за извршења овога закона, утврдити, да ли пољопривредна станица на овако смањеном и измењеном имању може постојати и правилно вршити своје дужности.

Осим тога, по чл. 72. поменутог закона пољопривредне станице својина су округа, али право отуђивања окружног имања из последњег става чл. 137. закона о уређењу округа и срезова овде је ограничено наведеним законским прописима, те је и одлука окружне скупштине, којом је одлучено, да се један део имања станице прода, противна поменутих законским прописима.

С тога је надзорна власт ову одлуку на основу чл. 14. зак о уређењу округа и срезова задржала од извршења и сва акта послала Министру Унутрашњих Дела.

Министар Унутрашњих Дела, пре него би донео одлуку по овом предмету, тражио је мишљење од Министра Народне Привреде.

Министар Народне Привреде актом од 18. октобра 1910. године известио је Министра Унутр. Дела, да неће бити противан отуђењу овог окружног имања, али под условима:

1., да све што се на том делу окружног имања налази (као зграде, шума и остало) припадне пољопривредној станици;

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

2., да се од новаца, добивеног продајом овог имања, издвоји најпотребнија сума, којом би се набавило и станици прело све, што станици још треба, било у стоци, било зградама и т. д.

Министар Унутрашњих Дела, спроводи овај предмет Државном Савету на решење, у смислу чл. 14. закона о уређењу округа и срезова, молио је, да се при решавању има на уму и ово тражење Министра Народне Привреде.

Државни Савет вратио је акта овог предмета и не упуштајући се у разматрање истих, пошто је поменута одлука окружне скупштине према III. одељку чл. 14. закона о уређењу округа и срезова постала извршном, јер ју је окружна скупштина донела 24. септембра 1910. год., а исту са односним актима Државни Савет примио је од Министра Унутрашњих Дела тек 21. октобра 1910. године.

Одлука од 27. октобра 1910. године № 10334.

И за конституисање окружне скупштине потребан је кворум из чл. 74. закона о уређењу округа и срезова.

Окружна скупштина округа б... сазвана је у редован сазив за 20. септембар 1910. године, али тога дана није могла одржати први свој састанак, јер није било у довољном броју присутних посланика. Сутра дан, 21. септембра, А. Ж. и други, посланици из среза к... и в..., на броју њих десет, скупили су се у згради начелства, конституисали и положили заклетву, па потом позвали окружног начелника да отвори скупштину.

Начелник окружни нашао је, да је овај рад скупштински прстиван закону из ових разлога:

По чл. 74. закона о уређењу округа и срезова, окружна скупштина може пуноважно решавати, кад је у њеној седници присутна половина и један више од целокупног броја посланика из округа. Округ б... има 22 посланика, као што се то види из приложених акта, као и то, да је избор окружних посланика у срезу п... поништен, те је број сведен на 18., који би био довољан за решавање, да су у скупштини били присутни сви они посланици, чији је избор постао извршан.

Како јак осам посланика из среза гр... и к... нису присуствовали по позиву седнице скупштинској, то скупштина није могла пуноважно решавати, нити се конституисати, јер присутни број од десет посланика није довољан за пуноважно решавање, пошто би у овом случају тај број имао бити 12.

С тога је решењем од 21. септембра 1910. год. № 7960 задржао од извршења целокупан рад скупштине, и цео предмет послао Министру Унутрашњих Дела на оцену и решење.

Министар Унутрашњих Дела, нашавши да је решење начелника окружног на закону основано, спровео је овај предмет Државном Савету на коначно решење.

Државни Савет нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону

основано, па га је с тога, на основу чл. 14. закона о уређењу округа и срезова, одобрио.

Одлука од 2. октобра 1910. год. № 9714.

Казна над општинским поштаром за неодржавање редовног поштанског саобраћаја и неуредно вршење дужности, не може се изрећи на основу чл. 158. зак. о општинама, већ на основу правила о општинским поштама — чл. 126. зак. о општинама.

Записником о прегледу општинске поште б... и рефератом чиновника среза п... као и оригиналним дневником општинске поште, утврђено је, да је општинска пошта б... примила једно писмо на повратни рецепис под бр. 76., упућено среској власти, првог маја 1910. год., а експедирао га државној пошти тек петог маја исте године. Међутим у том међувремену општинска пошта није имала никаквог застоја, већ је, како се из поменутог дневника види, експедирана 2. маја 1910. год., али том поштом писмо бр. 76. није експедовано, већ је задржано до 5. истог месеца.

За ову неуредност окривљен је општински поштар К. К., и када је за то узет на одг вор, изјавио је, да кривицу признаје, бранећи се да је ово случајна грешка.

Надзорна власт нашао је, да је К. К. овом својом неуредношћу, при вршењу званичне дужности, учинио кривицу, која би се имала казнити, у смислу чл. 126. закона о општинама, по нарочитим правилима, прописаним од Министра грађевина и унутрашњих дела; но како та правила нису још прописана, то му се казна има изрећи по чл. 158. зак. о општинама.

С тога га је пресудом од 31. јуна 1910. год. № 11117, а на основу чл. 158. спогледом и на чл. 126. закона о општинама, казнио са 60 динара у корист државне касе.

По изјављеној жалби, III одсек Државног Савета, разматравши како жалбу и пресуду, тако и акта овог предмета, нашао је, да се на жалитеља није могао да примени пропис чл. 158. зак. о општинама с тога, што за овај случај важи пропис чл. 126. истог закона.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама донео одлуку, да се ожалбена пресуда поништи.

Одлука од 6. новембра 1910. године № 9381.

Јос. К. Ст.

Мишљење опште седнице Касационог Суда

На захтев г. Министра Пр вде од 2. октобра 1910. године Бр. 14809, да му Касациони Суд да своје мишљење о томе:

Које се ствари подразумевају под онима које закон штити по чл. 1. закона о накнади штете учињене злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништајем ствари; односно, да ли све ствари у опште, које се налазе у атару сеоске општине, или у пољском имању варошке општине или само неке одре-

ђене, Касациони Суд на основу тач. 2. § 16. закона о своме устројству у својој општој седници од 19. октобра 1910. год. Бр. 11140, проучио је ово питање на је нашао:

»У члану 1. поменутог закона реч је о одговорности општине за штету приватном лицу учињену: 1.) злонамерном паљевином или намерним противзаконим поништајем необезбеђених ствари и 2.) крађом: стоке, земљоделских алата, хране (људске или сточне), воћа, живине, кошница и пољских ограда.

Питање се односи за први случај и тиче се предмета паљевине или поништаја за који закон везује одговорност општине. На име: да ли општина одговара за накнаду штете сваке ствари злонамерно запаљене или намерно и противзаконно уништене трећим лицем, или само извесних ствари, и онда којих?

Пре свега јасно је, да ова колективна одговорност по закону код варошких општина постоји само за штету на стварима изван вароши, у пољу, »на пољском имању варошких општина«, дакле не и за штету на стварима изван вароши. То ограничење закон не поставља и за сеоску општину, закон изриче колективну одговорност за такву штету ствари »у атару сеоске општине«, не разликујући да ли су оне у самоме селу или изван села, у пољима која томе селу припадају. Истина у вародном говору речју атар често се обележава само онај појас земљишта око села на коме су имања сељана тога села, дакле оно што је изван села а овоме припада, али у законском смислу (чл. 5. закона о општинама) под атаром се разуме и село са свим пољима, која му припадају. У томе смислу и овде су очевидно уопштене речи: »У атару сеоске општине«, иначе би у закону било речено: у пољима сеоске општине, као што је за варошке општине речено. То за сеоске општине није могло бити речено и зато, што је још све једнако велики број села, чије су куће по свем атару сеоскоме, тако да село није прибрано и од својих поља одвојено.

Исто тако очевидно је, да се оно побројавање ствари (стоке, земљоделских алата, хране људске и сточне, воћа, живине, кошница и пољских ограда), које се налазе у поменутом 1. члану овога закона, не односи на паљевине и поништај ствари него само на крађе. То јасно казује већ сам текст овог чл. 1., који је текст законом од 22. XII 1903. год. допуњен увођењем колективне одговорности и за штету крађом учињену. Том допуном није ништа мењао текст закона од 30. марта 1892. год. у погледу одговорности за накнаду штете паљевином и поништајем ствари учињене. Одговорност за штету паљевином и поништајем ствари причињену остала је, дакле, иста каква је и догле била за све оне ствари за које је и пређе постојала.

Ипак колективна одговорност за штету причињену паљевином и уништајем ствари не постоји за сваку ствар у атару сеоске или на пољском имању варошке општине. Закон ту одговорност општине ограничава на необезбеђене ствари, по-

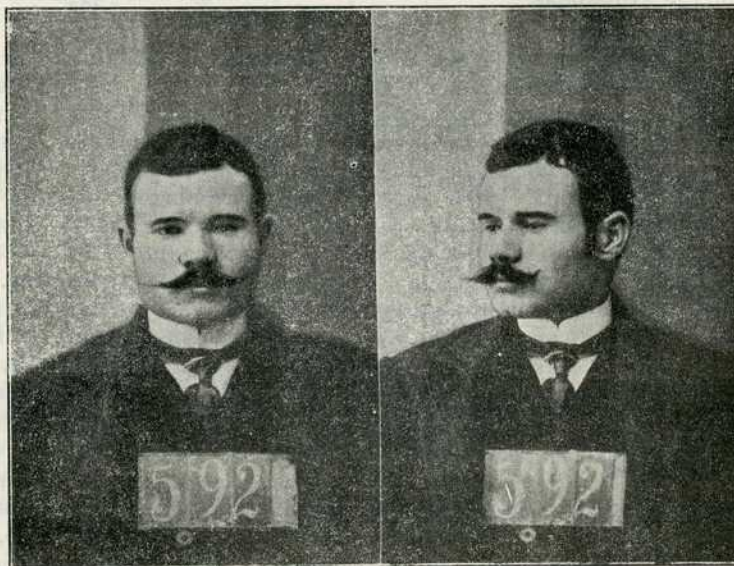
СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Министарство Иностранних Дела у Румунији, известило је наше власти, да је у Србију прогнат **Парву** (ваља да Прву) **Воснич**, кројач, родом из Кладинтеа (Кладова или Кладушнице)

Он је стар 25 година, средњег раста, косе загасито плаве, очију граорастих, у оделу је сељачком. Акт начелства врањског Бр. 19964.

Миодраг Миливојевић, казанџијски радник у Јагодини, покрао је своје газди Поповићу ове ствари: пар одела од угаситог штофа са отворено црним пругама, један мекан шешир од угаситог фиља, један нотес и лоз Класе Лутрије Бр. 3261.

у округу крајинском, који је у Турну-Северину био осуђен на затвор због крађе.

Како није искључена могућност, да се под овим именом крије лице, које је и овде чинило кажњива дела, то му износимо слику из доба док је било у затвору.

По податцима, које је о себи дао овај Парву, он је рођен 1887. године, те сада може имати око 23 године.

Т Р А Ж И С Е

Боривоје Радовановић, поштар у оставци, из Лесковца, отишао је од своје куће 3. новембра ове године, и сада се не зна где је.

Он је висок, сувољав, браду брија, очију смеђих, крупних, косе црне, коју дели на средини, нос малог, бркова малих смеђих, стар око 29 година, у оделу је грађанском.

Акт начелства округа врањског Бр. 19952.

П О Т Е Р Е

Антоније Милисављевић, бивши пиљар из Пожаревца, а сада осуђеник Београдског Казненог Завода, побегао је 5. овог месеца са рада на стрелишту.

Он је стар 26 година, средњег раста, косе, очију и обрва црних, а бркова риђих.

На себи је однео један бели гуњ, једне беле чакшире и капу.

Акт Управе Београдског Казненог Завода Бр. 7020.

Мита Трајковић, тежак из Горње Отуље, срез пчињског, окривљен је за дело покушаја убиства, али се налази у бегству.

По извршеној крађи Миодраг је побегао.

Он је родом из Крагујевца, стар 20 година, раста средњег, развијен, у опште црномањаст, бркова малих.

Депеша начелника среза беличког Бр. 26963.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

К Р А Ћ А С Т О К Е

Михаилу Николићу, из В. Лукање, украдена су два вола из штале. Један је стар 8 година, длаке жуте, а други је стар 7 година, длаке бело-сиве.

Депеша начелника ср. нишавског Бр. 20111.

Ради, удови Миленка Најдановића, из Пругова, ноћу између 26. и 27. прошлог месеца, украдена је из штале једна кобила длаке црнозелене, матора 3 године, без жига и роваша.

Депеша начелника среза пожаревачког Бр. 21570.

Светозару Савковићу, из Бурђева, украдена је 30. пр. месеца једна кобила длаке доратасте, матора 10 година, са жигом „К.“ положено, без других роваша.

Депеша начелника ср. лепеничког Бр. 27327.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крадљивце.

ставља као погодбу то, да су ствари биле необезбеђене (која погодба у осталом, вреди сад и у погледу колективне одговорности за штету причињену крађом ствари напред побројаних). Може бити само питање: шта закон разуме под необезбеђеним стварима? Касациони Суд налази да под необезбеђеним стварима не треба разумети ствар за случај такве штете необезбеђену код каквог завода за осигурање, него у опште необезбеђену услед самих прилика живота земљорадничког или сточарског привредника у атару сеоске општине као и у пољима варошких општина. Необезбеђене су ствари овде слично пропису т. 3. § 222. казн. законика, све оне које овакви привредници држе у пољу, уздајући се у јавну сигурност. И онда су необезбеђене све оне ствари, које се по природи земљорадничког и сточарског живота самога привредника држе у пољу, или и у селу, али не у самој кући где се станује. Куће у којима се станује, биле оне у атару сеоске општине или на пољском имању варошке општине, чуване су и самим тим становањем од паљевине и поништаја, па онда оне су, и све што је у њима обезбеђене већ тиме што су становању намењене. И онда очевидно под овај законски пропис о колективној одговорности за штету причињену паљевином или поништајем ствари најмање могу доћи механске зграде, сеоски дућани, магаци и сличне зграде са стварима у њима, јер оне по природи својој треба да имају св јег чувара, те их закон још у напред сматра да су обезбеђене, нарочито још кад то нису ствари земљорадника и сточара, које закон овде, установљавајући колективну одговорност за штету у атару сеоске општине и на пољском имању варошке општине, једино и има у виду. Али зграде које нису намењене становању, а служе потребама земљорадничким или сточарским као што су: кошеви, амбари, млекарнице, вијати, торови, плевне и кошаре, за случај паљевине и поништаја, долазе под овај законски пропис.

Другче разумевање како се и Касационом Суду чини, не би одговарало циљу закона и учинило би немогућним и сам закон. Поред земљорадника и сточара у селу се све више развијају сви облици трговине, привреде уопште. Једна трговачка магаци, или механа и каква дућанска радња може износити вредност колику би једва могло поднети да плати село у чијем је она атару. Тако исто мора се одсудно одбити да је овом закону била намера да колективном одговорношћу заштити виле које варошани подижу у атарима сеоских општина или на пољским добрима варошких општина. Те објекте ни сами сопственици по правилу не остављају без чувара, нити има смисла да их закон колективном одговорношћу ослобођава од те дужности“.

М. Л. Р.